Verkorte ligduur na de bevalling: het gebruik van handleidingen en andere informatiebronnen door huisartsen

Haio: NOUS Sigrid , KUL
Promotor: SCHOENMAKERS Birgitte , KUL
Praktijkopleider: DE GROOTE Lut

Context: Zeven pilootprojecten met als thema 'bevallen met verkort ziekenhuisverblijf' zijn in 2016 gestart in verschillende ziekenhuizen die samenwerken met andere instellingen en met zorgverstrekkers uit de eerste lijn zoals vroedvrouwen, thuisverpleegkundigen en huisartsen. Door het kortere verblijf in de kraamkliniek hebben ouders minder ervaring dan vroeger wanneer ze naar huis gaan. Daardoor is er risico op een zorgvacuüm in de eerste levensweken. Het KCE rapport over de organisatie van de zorg na een bevalling doet een aanbeveling dat de (toekomstige) vroedvrouwen, huisartsen en gynaecologen adequaat opgeleid moeten worden om prenatale en postnatale (thuis)zorg te verlenen en te coördineren.

Onderzoeksvraag: Zijn de artsen op de hoogte van een protocol voor postpartumzorg? Welk protocol/richtlijnen gebruiken zij? Volgen artsen navorming? Hoe bespreken ze postpartumzorg met de (toekomstige) ouders?

Methode: Achtergrondinformatie over het pilootproject werd gezocht op de website van de Minister van Volksgezondheid Maggie De Block en via de richtlijn van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) over de organisatie van de zorg na een bevalling. De literatuurstudie werd uitgevoerd via de databanken 'PubMed', 'Cochrane' en 'Embase' aan de hand van volgende zoektermen: 'length of stay', 'postnatal care' en 'childbirth'. De websites van expertisecentrum 'De Bakermat', de KNOV, de NHS en KidsHealth werden doorzocht naar nuttige informatie. Een online vragenlijst (https://websurvey.kuleuven.be/index.php/1903/lang-nl) werd via e-mail verstuurd naar huisartsen in de regio Leuven via de wachtpost van Oost-Brabant en de wachtpost van Tienen en deze vragenlijst werd ook verspreid via de website van het ICHO. De vragenlijst werd anoniem ingevuld.

Resultaten: 4 op 10 voert het 7e dagsonderzoek bij de baby uit. 1 op 3 acht zichzelf bekwaam om dit onderzoek uit te voeren. Indien men het 7e dagsonderzoek niet zelf uitvoert verwijst 0.7 op 10 niet naar een andere arts, 0.4 op 10 verwijst naar een collega huisarts, 0.1 op 10 verwijst naar een pediater en bij 0.7 op 10 verloopt het anders. 1 op 4 is op de hoogte van het bestaan van een protocol/richtlijn/handleiding voor postpartumzorg. 1 op 5 kent de handleiding die werd opgesteld door het expertisecentrum kraamzorg 'de Bakermat'. Indien men nog geen protocol/richtlijn/handleiding gebruikte zou bijna 1 op 2 gebruik maken van de handleiding opgesteld door 'de Bakermat'. Indien men reeds gebruik maakte van een ander protocol/richtlijn/handleiding zou 1 op 4 gebruik maken van de handleiding opgesteld door 'de Bakermat'. 1 op 3 heeft navorming gevolgd over postpartumzorg/het 7e dagsonderzoek. 1 op 3 bespreekt postpartumzorg met zijn/haar patiënten. 1 op 5 verwijst zijn/haar patiënten naar informatiebronnen indien ze vragen hebben in verband met postpartumzorg. De gemiddelde score van de bevraging om kennis rond postpartumzorg na te gaan is 7.06/10.

Conclusie: De meerderheid van de ondervraagden acht zich onbekwaam om het 7e dagsonderzoek uit te voeren, voornamelijk als gevolg van het gebrek aan ervaring. Indien men dit niet doet zou men moeten doorverwijzen, wat nu meestal niet gebeurt. Enerzijds moeten huisartsen meer de kans krijgen om hierin ervaring op te doen, maar anderzijds moeten ze dit ook aanbieden

aan de patiënt indien ze hiertoe bekwaam zijn. Het aanbieden van navorming en van een protocol/richtlijn/handleiding voor postpartumzorg is uitermate belangrijk om huisartsen de mogelijkheid te bieden om kennis te vergaren rond dit onderwerp. Deze kennis werd kort bevraagd in dit onderzoek en hieruit blijkt dat hier zeker nog ruimte voor verbetering is. Een voorbeeld van zo een handleiding is deze opgesteld door expertisecentrum kraamzorg 'de Bakermat'. Bij navraag bleek dat er recent voldoende mogelijkheden waren om zich rond dit thema bij te scholen. Postpartumzorg wordt slechts door een minderheid met zijn/haar patiënten besproken en men verwijst ook amper naar informatiebronnen.